

Lisbeth Normann

Forbundsleder Norsk Sykepleierforbund

Foto Ann-Elin Wang

Nytenkning og samarbeid er suksesskriteriene

Samtidig som nordmenn stiller stadig større krav til helsevesenet, retter politikere og helsebyråkrater søkelyset på kostnadskontroll. Dette utfordrer hele helsesektoren. Suksess krever samhandling, anerkjennelse av roller, tidlig intervensjon og mer aktiv bruk av IKT.

Norsk helsevesen er et av de dyreste i verden, men sannsynligvis ikke det beste. Helseminister Bjarne Håkon Hanssen ser på samhandling og organisering som avgjørende for å gjøre det bedre. En studie som nylig ble avsluttet i regi av Høgskolen i Vestfold v/Gro Næss om sykepleie til skrapelige eldre, viser at:

- manglende samarbeid mellom leger og sykepleiere i kommunehelsetjenesten bidrar til unødige akuttinnleggelser av pasienter
- manglende samarbeid hindrer avklaringer av pasientens tilstand og beslutninger om videre behandling
- vesentlig dokumentasjon fra lege og sykepleier mangler når pasientenes legges inn

Disse funnene er alvorlige i en situasjon hvor sykdomsbildet blir mer komplekst og vurderingsansvaret for sykepleiere øker. Det er med andre ord åpenbart at noe bør gjøres for å skape bedre samhandling.

Norsk Sykepleierforbund (NSF) mener at en optimal pasientbehandling forutsetter tidlig intervensjon på lavest mulig omsorgsnivå. Det er viktig at helsetjenestene setter søkelys på hvor pasientene faktisk er, i kommunene. Vår erfaring tilsier at iverksetting av tidlige, tverrfaglig baserte lavterskeltiltak i primærhelsetjenesten innebærer

en langt større avkastning i forhold til pasienttilfredshet og kostnader enn senere behandling i spesialisthelsetjenesten. Dette krever imidlertid en vilje til samarbeid mellom alle involverte parter i primærhelsetjenesten. Fastlege og de kommunale helse- og omsorgstjenestene må trekke i samme retning når det gjelder behandlingen av den enkelte pasient. Den reelle ansvarsfordelingen og rollene presiseres. I dag betegnes ofte fastlegene som portåpnere til helsetjenestene i kommunene, mens pasientene faktisk skrives ut til hjemmet med hjemmesykepleie, eller til sykehjem. Den manglende samhandlingen tydeliggjør behovet for en kommunehelsetjenestereform.

Norsk Sykepleierforbund utreder for tiden en ordning med innføring av fastsykepleiere i kommunehelsetjenesten. Fastsykepleieren ser foreløpig ut til å kunne bli et viktig ledd i utviklingen av en mer optimal samhandling og koordinering mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten. Sentralt i fastsykepleierordningen er å gjøre sykepleien i kommunene til et mer potent verktøy for helhetlige kommunehelsetjenester og derved møte samhandlingsutfordringene på en bedre måte. Skal vi klare dette, må sykepleierens myndighetsområde og spesialkompetanse tilpasses det nye, utvidede utrednings- og vurderingsansvaret, både i hjemmesykepleien og på sykehjemmene. Kunnskapsbasert praksis og kvalitet i pasientnær behandling blir da nøkkelford. Dette vil forandre en aktivitetsbasert finansieringsordning av tjenestene, i stedet for rammefinansieringen som eksisterer i dag. Våre analyser sier så langt at økte kostnader i forbindelse med dette vil mer enn oppveies av reduserte kostnader i spesialisthelsetjenesten. Enda viktigere, den pasientopplevde kvaliteten på det samlede helsetjenestetilbudet vil høyst sannsynlig øke.

Forbundet er således av den klare oppfatning at gjensidig tillit og rolleforståelse mellom profesjoner og faggrupper i helsetjenesten er av avgjørende betydning for å lykkes i arbeidet med å optimalisere organiseringen og samhandlingen, til beste for pasienter så vel som for samfunnet.

Vi kommer ikke helt i mål med den gode vilje alene. Et velorganisert og samhandlende helsevesen krever teknisk tilrettelegging for kommunikasjon og pasientbehandling. Vi ønsker en storsatsing på IKT og elektroniske løsninger. Vi er sikker på at dette er avgjørende for å sikre en god og sikker pasientbehandling i fremtiden, og som en kilde til oppdatert helseinformasjon, fagstøtte, kunnskaper og arbeidsstøttende teknologi. Målet bør være at alle profesjoner og faggrupper tilknyttet helsetjenesten bruker IKT som hjelpemiddel i sitt faglige arbeid. Norsk Sykepleierforbund er derfor sterkt inne i prosjekter for utvikling av elektronisk pasientjournal, mer elektronisk samhandling og kvalitet i helsetjenesten, og som hjelpemiddel i sykepleiefagets utdanningsopplegg, fagutvikling og forskning.

Sykepleiere har fått et stadig økende ansvar for ivaretagelsen av den enkelte pasient i dennes møte med det norske helsevesenet. Forbundet ser derfor med bekymring på at verktøyene for å oppfylle det økte ansvaret ikke har fulgt med. I denne verktøykassen ligger både en gjensidig forståelse av nye roller, mer tilpassede økonomiske, myndighetsmessige og kompetansesmessige rammebetingelser, og et IKT-krafttak i pasientpleien. Disse verktøyene kan bare anskaffes gjennom et tett samarbeid mellom profesjoner og faggrupper, myndigheter og den enkelte arbeidsgiver i kommuner og sykehus. Reform er på tide og reformtanker ønskes velkommen.

I neste nummer:

- Vekst og vekt hos norske barn
- Tranebær
- Autonomi og samtykke

- Takyarytmier
- Demens og terminal nyresvikt
- Hyperparatyreoidisme